

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. július 14.

Vasárnap.

XX. évfolyam 55. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek íj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.

Nyitótér sora 30 fillér.

A hirdetmények s nyitótér díja előre fizetendő.

Széll Kálmán szabadelvűsége.

Most, midőn kaszapengés és sarlócsengetés hangzik végig a kalászdus szántóföldeken, az országgyűlés nyári működésének befejeztével választóik elé állnak a képviselők, hogy átnyujtsák nekik a legújabb parlamenti alkotás kévét. A jövő politikai vetés kilátásainak fejtegetésére majd csak a választási campagne fog megfelelő alkalmat adni. Mint az elsők egyike, Tisza István gróf állított be, kit az országban mindenütt a legkészségesebben soroznak a szellemileg legelőkelőbb képviselők közé. E nagybecsülés helyes volt; a beszámoló beszéd tartalma is bizonyítja. Hogy Széll szociális és közgazdasági reformjait, melyek a parlamentet a szükséges benső viszonyba hozzák a néplélek érzelmeivel, meleg szívhő a jövő elismeréssel üdvözlö, az csak természetes olyan politikai individualitástól, mint Tisza István, ki meggyőződésből hű követője a szabadelvűségnek, mert saját éles gondolkodása által mélyen behatolt annak lényegébe. És e meggyőződés hűség elfogulatlan gondolatproceszusaiból fejt ki, hogy csak a szabadelvűség képes a nemzeti fejlődés minden szükségletének eleget tenni, valamint eddig megmutatta az egyedül járható utakat e fejlődésnek. Kifelé, midőn kipróbált történelmi és természetes előfeltételeken alapuló szövetséget teremtett a habsburgi monarchia másik államával, és e szövetség tendenciáját, melynek csak két egyenjogú állam tehet eleget, teljesen sértetlenül fentartotta nemcsak normális viszonyok közt, hanem akkor is, midőn a másik államban egészen anormális politikai jelenségek kaptak lábra. Éppen e jelenségekre való tekintettel nyert Széll Kálmán által Magyarország önrendelkezési joga csak még élesebb kidömböritést. Befelé pedig, elvi mivoltának megfelelőleg, a szabadelvűség a létező életerős intézmények befolyását és tekintélyét emelte a csirázó életerős intézményeknek meg a sikeres fejlődés biztosságát nyújtotta.

Ezért legitim örököse is, és hivatott ápolója a 48-as eszméknek a szabadelvűség, melyek minden kulturális és gazdasági elem együtt működésére s ezzel emelésére törekedtek közös nemzeti boldogulás végett, és ezért politikailag meg nem engedhetőnek kell tartani az oppozíciónak azta módját, mely nemzetiségi, gazdasági, vagy felekezeti izgatás által károsítja és megakadályozza ezt az együttműködést és emelést.

A szabadelvűség e sokoldalúságának

előadása pedig csatlakozik Széll Kálmán kormányzásának eredményeihez és arra mutat, hogy nemzetileg csak egy helyes felfogása van a szabadelvűségnek, az, mely a szabadelvű pártot benső egyetértésben egységesen összetartja, az melyet Széll Kálmán áldásos alkotásokban juttat érvényre. És így e rég ismert közmondásnak: „in vino veritas“, „borban az igazság“, igaz volta Tisza István gróf felköszöntőjén is bebizonyult, aki poharát Széll Kálmánra emelte, mint akinél a szabadelvűség hű és erős őrizetben van.

Változások az igazságügyi és kereskedelmi miniszteriumban. Vörösmarty Béla igazságügyi államtitkár híre szerint a nyugalmba vonuló Czorda Bódog kuriai alelnök helyére nevezik ki; utódjául Dr. Schvarecz Gusztávot és Dr. Concha Győzőt egyet. tanárokat emlegetik. — A kereskedelmi miniszteriumban Cseőrgő Gyula államtitkár nyugalmába távozásával Sztérfényi József, min. tanácsossal szándékoznak az államtitkári állást betölteni.

Választási mozgalmak. Csikszentmártonban a kerület néppárti polgársága a jövő ciklusra Ladányi Miklóst jelölte. E kerületet tudvalevőleg Győrffy Gyula, szabadelvűpárti képviseli már több cikluson keresztül. Vele szemben — ugy vagynak tájékozva — hiába való bármintemű próbálkozás.

Székelyudvarhelyen a függetlenségi és 48-as párt László Mihály kormánypártival szemben Éles Henrik volt orsz. képviselőt jelölte.

Egy város hivatalnokok nélkül. A belügyminiszter Marosvásárhelyen a városi tanács egy részét felfüggesztette, más részét pedig fegyelmi vizsgálat alá helyezte. A néhány év óta kifogásolt városi gazdálkodásnak sokszor sürgetett alapos elbírálására ezzel tehát megtörtént az első lépés. A belügyminiszteri leirat állásuktól felfüggesztette: Oroszlány István polgármester helyettes, I-ső tanácsost; Hofman Jenő pénztárost és Dindár Gyula főszámvevőt. Fegyelmi vizsgálatot rendelt el: Hofbauer Aurél, Hints Károly tanácsosok és Darkó Ákos tiszti ügyész ellen. Ugyancsak fegyelmi vizsgálat rendeltetett el: Geréb Béla nyugdíjba készülő polgármester, most orsz. képviselő ellen is, s ezzel együtt nyugdíj ügyének elintézése is felfüggesztett addig, míg a fegyelmi ügy le fog tárgyalatni. A felfüggesztett tisztviselők f. hó 8-án már nem is jelentek meg a hivatalban.

A székely kérdéshez.

A Kovásznai erdőarányosításról.

— Részlet Sicrius röpiratából. —

I.

A mióta a székely kérdés napirendre került s természetesen ezzel kapcsolatosan a székely kivándorlás ügye is, országos mozgalom indult meg, hogy a hazáját forrón szerető, józan, munkás székelységet felsegéljék. Mondanunk sem kell, hogy ezek a mozgalmak csakis igen szép, tanulságos czikkeken

nyertek mindaddig elintézését, de a tulajdonképeni feladat, a székely népnek és közelebbről a háromszéki székelyeknek vagyoni helyzetén édes keveset lendített a kötetekre menő hirlapi fejtegetés.

Tagadhatatlan dolog, hogy a székely kérdés egyik elodázhatatlan, fontos, de nem megoldhatatlan problémája a kivándorlás, a minek okát sommi másban nem kell keresnünk, mint az elszegényedésben. Az a kevés föld, a fejlődés stádiumában sem álló ipar, még mindig kezdetleges kereskedelem; azokat a terheket, a melyeket ma már a tetemesen nagyobb jövedelemmel bíró intelligens osztályok is csak megértéssel tudnak hordozni; nem képesek jövedelemmel fedezni s magának a föld után, vagy napszámból élő lakosságnak biztos megélhetést sem közvetlenül, sem közvetve nem tudnak nyújtani.

Ily mostoha körülmények között esőppet sem lehet esodálokzni azon, ha egy olyan község lakosai, mint Kovászna erdei munkával foglalkozó, jobbára napszámból élő földművelői, most, a folyamatban lévő erdőarányosítással veszélyeztetve látják még eddigi mostoha helyzetüket is.

Nem az arányosítás szükségessége ellen irunk, vagy foglalunk állást, hiszen azt mindenki tudja és belátja, hogy a tagosítás célszerű keresztülvitele csak a nép előnyére válik, hanem a Kovásznán most folyamatban lévő közbirtokossági erdők arányosítás ellen, mely nemesak, hogy káros a községre nézve, de veszélybe is fogja azt sodorni.

A már régóta huzódó pörben a magánosok igazságtalan követelése, melyeket sajnos, a törvényre alapított jogos követeléseknek tüntettek fel mindenütt, hol a község ezen sérelem ellen orvoslást keresett. A községi erdőkből Kovászna lakosságát egyszerűen kiperelik, legfeljebb annyit engednek meg, hogy a Romániába való kivándorláshoz vigyen magával ki-ki egy botot a per tárgyát képező erdőkből.

Erdőarányosítás és földbirtok.

Az ezelőtt négy-öt évvel megtartott törvényeségi birói tárgyalásnál, midőn egyszermind az aránykules is megállapított Kovásznán, a tárgyalást vezető, eljáró bíró is, erdőbirtokos volt, tehát érdekeltiségi viszonyban állott. A birtokosság ezen tárgyalás rendén a regalé kártalanításnál használt aránykulesot állapította meg, olyképen, hogy a kik földbirtokkal és belső telkekkel bírnak, ezen birtokoknak megfelelően részesüljenek a közbirtokossági erdőkből is, a belső telkek és kertek területének háromszoros értékbe vételével, a külső földbirtokok területét pedig, egyszerűen véve. A regalé aránykulesának bázisán a birtokosság megnyugodott. Abban a hiedelemben, hogy valamint akkor, ugy most sem fognak a magántulajdont képező erdők külön földbirtokoknak tekinteni s így a közbirtokossági erdőkből sem részesülnek, ugy, miként a regalé kiosztásnál is figyelmen kívül hagytak. Az eljáró bíró azonban a tárgyalási jegyzőkönyvben csak földbirtokról tett említést, a minak az lett a következménye, hogy a meghozott ítéletben határozottabb kifejezést nyert a földbirtok mineműsége s így a f. évi március hó 23-án megtartott érdemleges tárgyalásnál a magánerdőbirtokosok is bejelentették igényeiket 10600 holddal.

A közbirtokossági erdők terjedelme ezzel szemben a legelőkkal együtt 5400 hold, a mezői földbirtokok területe pedig 4432 hold. Ha tehát a magánerdőbirtokosok igényei érvényre jutnak, már magából a fentebbi számokból kivehető, hogy minő veszedelem fenyegeti a szó szoros értelmében vett

mezei földbirtokosokat, akkor, midőn egyedüli életfentartásuk alapja az erdő és erdei leelő. Ha a 10600 hold magánerdő terjedelme után kérik ki arányrészüket a közbirtokossági erdőkből, az 5400 holdból mi jut akkor a 4432 hold területű mezei birtokra?!

Fölötte sajnós; de úgy áll a dolog, hogy ezen magánerdőbirtokosok feltétlenül kifogják kapni részeit, ha csak a magas kormány és maga a magyar állam segélyre nem siet, mert az eljáró bíró kinyilatkoztatta, hogy a kir. törvényszék szintén nem foglalhat el más álláspontot, mint azt, hogy az erdőbirtokokat szótlan földbirtokoknak tekintse, mert a kir. kuria, mint legelső bíróságnak, már hasonló ügyekben hozott döntései is ezen álláspontra helyezkednek.

Csak egy eset van, — mondá az eljáró bíró — ha bebizonyítást nyert az, hogy ezen magánerdőbirtokok, ezelőtt régi időkben eszközölt arányosítás folyamán, a közös birtokossági erdőkből szakítottak ki, egyesek kielégítésül.

Nem volt tehát más mód hátra, minthogy ezen feltételek beigazolhatására hat havi határidőt kérjünk, hogy ez alatt a magyar államhoz folyamodhassunk védelmért. Mert el nem képzelhető igazságtalanság lenne, hogy a mikor az erdőbirtokos 50 korona legmagasabb tiszta jövedelem után csak 26 fillér földadót fizet, a mezei földbirtokos pedig tíz korona ötven fillér legmagasabb tiszta jövedelem után fizeti a 2 kor. 72 fillér földadót; ugyanakkor a birtokterületnek megfelelő egyenlő osztozkodásban részesüljön földbirtokossal.

Már pedig D. Veres Gyula sepsi- zent-györgyi lakos, Bányai Kristóf tamásfalvi lakos, Miskolczi Vilmos pávai lakos, Hadnagy Vince és társai kovásznai lakosok, Deák Domokos és társai kovásznai lakosok, mely utóbbiak, D. Veres Gyula kivételével, ki önmagát képviseli, dr. Bánffy Zsigmond k.-vásárhelyi ügyvéd által az érdemleges tárgyalásnál kijelentették, hogy ők a 10600 hold magánerdőbirtokukat szintén földbirtoknak óhajtják tekinteni és ezután ép oly arányban követelik részüket a közbirtokossági erdőkből, mint a mezei földbirtokosok.

Ez pedig roppant igazságtalanság lenne, ha teljesedésbe megy, mert ezen magánerdőbirtokosok összes erdőterületük után alig fizetnek 500 korona földadót, míg a mezei birtokosság fizeti a többi 21500 korona földadót, kerek számokban beszélve.

Igazságtalan követelés ez a magánerdőbirtoko-

sok részéről, továbbá épen most, azért is, mert a regalekártalanítás ebbeli igényük érvényesítését meg sem kísérelték, tehát már akkor lemondottak követeléseikről, örökéretté következtek tehát, hogy csak az akkor megállapított aránykulcs szolgálhat alapul a közbirtokossági erdő arányosításánál is.

El nem képzelhető a kir. törvényszék állásfoglalása mindezekkel szemben. Valóban nem lehet megmagyarázni eme közöl fogható igazságoknak az nem fogadását akkor legalább, mikor egy tőzsgyökeres székely községnek, — ugyyszólva — megmentéséről van szó; akkor a mikor egy székely község szegény lakosságának, további életfenntartásáról kell gondoskodni.

Hát vajjon, melyek azok a székely érdekek, a melyeket országnak szelében hosszában hangoztatnak? Ha még a miye van, abból is következtetni lehet a szegény székelyül!

Hízen az a 10600 hold magánerdő a szó szoros értelmében felfalja az 5400 hold arányosítás tárgyát képező közbirtokossági erdőt, s a mezei földbirtokosságnak a 4432 hold után semmi sem jut — Kovásznán.

Azaz, hogy jut mégis valami, de jó Isten! minő aránykülbséggel!

Ugyanis, ha a magánerdőbirtokosok igényei érvényre jutnak, akkor (kerek számokban) 0:36 mondva: Harminczhat századrész jut osztályrészül egy valóságos hold után; míg ellenben ha a közsi követelők, a zavarosban támasztott követeléseikkel elutasítottak, a mezei földbirtokosok után 1:2 hold esik arányrészül.

Már pedig egy község érdeke és joga előbbvaló, mint azon magánerdőbirtokosoké, a kiknek tulajdonjogához ab initio — igen sok kétey fér.

Ebben rejlik a község mezei földbirtokosságára fenyegető veszedelem, mert az a 10600 hold magánerdő kifogja vetköztetni mindenből, a mi eddig megélhetését biztosította.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottságnak üléséből.

A bizottság ülést Pótsa József v. b. t. tanácsos, főispán annak bejelentésével nyitotta meg, hogy Imecs János, Temesváry János és Zathureczky Gyula bizottsági tagok akadályoztatásuk miatt nem jelenhettek meg.

A szakelőadók havi jelentéseit a következőkben ismertetjük:

Közigazgatás.

Szent-Iványi Miklós alispán bejelentette, hogy a dr. Haller József lemondásával megüresedett III-ik aljegyzői állást a törvényhatósági képviselőbizottság idei június hó 14-én megtartott tavaszi rendes közgyűlésében betöltötte, megválasztván III-ik aljegyzővé dr. Bochkor Oszkárt, árvaszékhez beosztva volt alszámvevőt, a megüresedett alszámvevői állásra főispán ur Szabó Ödön torontált vármegyei elszámvevőt nevezte ki.

Dr. Bochkor Oszkár aljegyzői állását július hó 1-én, Szabó Ödön alszámvevői állást július 2-án elfoglalta.

A vármegye 1901. évi költségvetése a m. kir. belügyminiszter leírata értelmében az uti általánnyal ellátott tisztviselők e ezimű járuléka f. év január 1-től felemeltetett és pedig az alispáné 800 koronáról 1200 koronára, a fővőse 600 koronáról 900 koronára, a 4 járási főszolgabíróé 600 koronáról 1000 koronára, inodai általánya 4—400, 300 és 220 koronáról mindenike egyenlően 5—500 koronára, a járási orvosok uti általánya 3—300 koronáról 6—600 koronára lett felemelve.

Gyámügyek.

Séra Tamás árvaszéki elnök havi jelentése szerint: Május végén az árvák létszáma volt 12874, júniusban gyámság alá helyezett 113; összesen 12987 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztárról május és június hónapokra vonatkozó forgalmi kimutatás a következőket tartalmazza: Összesen bevételét 17954 korona 83 f. Ebből kiadatott 11656 K. 14 f., melyet a bevételből levonva, 6298 K. 69 f. készpénz jött át július hóra.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató előadása szerint.

Egyenes adókban befolyt 29190 K. 42 f. hátrálék 267922 K. admentességi díj 1418 K. Hátrálék 2368 korona.

Június elején üzemben volt 17 fogyasztási adó alá eső szeszfőző, a hó folyamán üzenet bszüntette 9; üzletben maradt 8. A rendszeres felülvizsgálatok megtartottak.

Fogházügy, közbiztonság.

Stocker Antal, kir. ügyész bejelentett, hogy a kézdívasárhelyi kir. törvényszéki fogházban, valamint a vármegye területén levő kir. járásbírói foghá-

TÁRGYA.

Krisztus Urunk igaza.

Irta és a kézi év. ref. egyházmegyei közgyűlésen felolvasta.

Szabó Jenő.

Tisztelt Közgyűlés!

Az, a mit nagyon röviden elmondani akarok, sokak felfogása szerint fölösleges. Lesznek bizonyára, kik azt fogják erről mondani, hogy, ha nem is fölösleges, de mindenesetre, időszerűtlen. És mindezek, legyen bár véleményük az, vagy ez, még enyhén fognak itélni. De lesz olyan is, ki megbotránkozva fogja kijelenteni, hogy az, a mit én itt mondom egyenes megtámadása a kor szellemének. És akkor nekem nem lesz más választásom, mint annak töredelmes bevallása, hogy ennek van a legnagyobb igazsága. Ugy van: a kor szellemét támadom. Ezét a korét, mely a maga óriás alkotásainak dicsőségét a legbántóbb kicsinyességek fertőjében sülyesíti el. Ezét a korét, mely oltárt emel ugyan az örök haladásnak, de egy-egy önfeledt pillanatban sötét századok ijesztő szellemét sovárogyja vissza. Ezét a korét, mely századok vérével szentelte meg a szabad meggyőződés jogát s mégis földidőzi megátkozott sírjából kísértetes idők durva türelmetlenségét. Ennek a kornak szellemét támadom. Ugy látom, hogy az emberiség szellemi élete iszonyatos zűrzavart mutat. A jövődől, mely roppant társadalmi átalakulásokat hoz, sürgető kézzel zörgött küszöbünkön és a jelen, mely még nem látja tisztán amannak nagyszerű

ezelőjét, fenséges törekvését, aggódva, szorongva hivatgatja segítségül az elaggott multat, hogy a szédítő rohanást megállítsa.

Ez egy oly rettenő vergődés, hogy annak, ki figyelemmel szemléli, csaknem eláll a szive dobogása. És legszembeszökőbb a zavar az ember benső világát legközelebből érintő dolgokban, a vallásos élet terén. Ha a természeti életben volna eset olyan ragályra, melynek jelleme az, hogy minden ember erőszakkal beteg a k a r lenni, e kor szellemi életének képét ehez hasonlitanám. De a meghamisítatlan természet irtózik az abszurdumoktól. Csak az emberi lélek, ez a sorszor fűrkészett, de soha meg nem fejtett örök rejtély tud fölmutatni oly jelenségeket, melyek mindenféle megállapított életörvénnyel homlok-egyenest ellenkezőnek. Ilyen jelenség a vallásos élet terén ez a mai kor. Azt hiszem, semmi bizonyításra nem szorui azon állításom, hogy ma a keresztény vallás eszményétől ép oly távol állunk, mint az emberi történelem legszomorubb napjaiban. A megelőző évtizedek fásult közönye után egyszerre meglepett valamenyűnket a felekezeti szellem mellett kifejtett tüntelő buzgólkodás. Más alapon, más lelki motívumok mellett még találkoznak a századok történetében ilyen jelenséggel. A reformáció küzdelmeiben két világegyetemet ütköztet össze. Az emberi tekintély elve és a korlátokat nem tűrő lelkiismeret szabadsága oly éles ellentétben állanak, hogy a kereszténységnek épen e két hatalmas elvre való hivatkozással okvetlen két táborra kelle szakadnia. De ma más a világ. Ma a hit dolgában senki sem ismer emberi tekintélyt. Legalább művelt ember nem. És tessék elhinni, hogy ma az ellentétek kihegyezésében nem is a vallásos meggyőződés mellett való szilárdság, mint inkább a

felekezeti hiúság játsza a főszerepet. Ki nem látja be, hogy ez a helyzet nem természetes? Ki nem veszi észre, hogy ezekben a viszonyokban sok a mesterköltség? Micsoda vallásos szellem az, mely a maga létezéséről nem a hitélet bensőségében, hanem felekezeti demonstrációkban ad jelt? Ki az emberiség jövődjét félti, megdöbbenve látja, hogy a vallásos élet olyan magához nem illő külsőségekre szorult, melyeknél már éppen a fő: a vallásos élet ezélya van kockára téve.

Számokat keresünk. Igycszünk nagy diadallal hirdetni, hogy hiveink száma nő. Mit törődünk azzal, hogy hivesinket oly szellemi magaslatra emeljük, melynél már abból, hogy ők felekezetükhöz tartoznak, erkölcsi diadala is származik épen a felekezetnek. Pedig a vitágon egyedül a vallásos élet az, hol a számok statisztikája semmit sem jelent. Krisztus urunk azt mondja: „Lészen egy akol és egy pásztor!” Sajátságos, hogy e kijelentésben a felekezetek önmaguk diadalát látják. Előre elképzelik azt a kort, mikor szűk korlátú, és formákhoz tapadó szellemük diadalmaszkodni fog az egész földön. Pedig hát csak Krisztus Urunk igaza áll meg: „Lészen egy akol és egy pásztor!” Nagy küzdelmek után eljut az emberiség arra a magaslatra, hol belátja a formák haszontalanságát. Krisztus Urunk igaza ez: „Szeressétek egymást!” Ennek az igazságnak teljességgel nincs szüksége semmiféle formára. Míg az embert szeretem, Istent érzek a szívemben. És ebben az érzésben megdicsőül az egész emberi méltóság. Tíz ember tartozzik ezzel a világgal nézőtől egyívű, és én mondom titeknek, nagyobb erkölcsi hatalom lesz azoknál, mint bármely felekezeteknél, mely hivei között milliókat számlál.

zakban 1901. június hó utolsó napján levolt tartóztatva 45 elítélt, 9 vizsgálati, összesen 54, ezekből 45 férfi, 9 nő.

Időközben még 97 egyén volt letartóztatva.

Rabélemezésre kiadatott 312 kor. 61 fillér. Az élelmezés ellen panasz nem emeltetett.

A letartóztatottak egészségi állapota általában jó volt.

Bűnvádi feljelentés a hó folyamán beérkezett 64.

Súlyosabb bűneset nem merült fel. Törvényszéki boncolás 1 esetben volt.

Benedek Elek ünneplése.

— (jul. 8. *)

A nagybaczoni áll. el. iskola tanítótestülete ez iskola létesítése körül szerzett elévülhetetlen érdemei méltánylásul Benedek Elek, e kiváló székely írónak, megfestette arcképét s ezt f. hó 6-án leplezte le megható jelenetekben gazdag ünnepség keretében.

A tulajdonképeni ünnepélyt megelőzte az „Erdővédéki tanítótestület” közgyűlése. Ennek végeztével kezdődött a díszülés, melynek főtárgya a jól sikerült arckép leplezése volt.

Benedek Eleket küldöttség hívta meg. Agg szülőivel, nejevel s öt kedves gyermekével jelent meg, lelkes éljenzések közt a díszülés termében.

Megcsendült és elhangzott a Himnusz szépen, lélekemelően. Utána Borbáth Vilmos, nagybaczoni ig. tanító beszélt. Szépen méltatta Benedek Eleknek ez iskola létesítésével és a tanítótestület ügyeinek támogatásával szerzett sokoldalú érdemeit, melyeknek némi meghálálásul maguk a tanítók festették meg jöltevéjük arcképét. Keresetlen szavakban üdvözölte az ünnepeltet s zűgö éljenzések közt leplezte le a hü arcképet s átadta a gondnokság elnöke: Lőrincz Gyula lelkésznek, ki annak mindenkorai hűségét megőrzését ígerte.

Tarcsafalvi Albert, ez a hangulatos szép verseiről széleskörben ismeretes poéta-tanító szavaltá el ezután „Arckép előtt” ez. gyönyörű költeményét. Tarcsafalvi nemcsak kiváló poéta, de kitűnő előadó is. Mély érzéssel, elragadóan szavalt. Szem nem maradt szárazon. Van-e ennél nagyobb dicséret, költeményre, szavalásra egyaránt?

*) Mult számunkra későn érkezett.

Szerk.

Hiszem, mint az Istent, mint az Örökkévalóságot, hogy egykor o gondolat az egész világon szótterjeszti szárnyait, hogy Krisztus Urunk igaza diadalmos erővel fog szétrombolni minden felekezeti korlátot. Hiszem, hogy csak a forma különbségeket nem ismerő szeretet vallása teheti alkalmassá sz emberiséget az örök fejlődésre, az örök haladásra.

Addig pedig nekünk felekezeteknek nem az a feladatunk, hogy egymás ellen demonstráljunk, hanem az, hogy a szeretet irtózményeiben megközelítsük az eszményt: Krisztus Urunk igazát! Harmóniába hozni hiveink benső világát az élet külső viszonyaival, lelki békét szerezni azoknak, kik a mindennapi küzdelmek súlya alatt roskadoznak, gyamolítani a gyöngét, vezetni az ügyefogyottat, szóval testvérenek látni az embert mindenkiben, terjeszteni mindenfelé a tudást, a világosságot, hogy az erkölcsi élet tisztább képet nyerjen, mondom: ezekben kellene s nem egymás ellen, hanem egymás mellett demonstrálnunk, mert ez az igazi vallásos élet. Ha így fogjuk fel a mi feladatunkat, egy hatalmas lépéssel hozzuk közelebb Krisztus Urunk igazának diadalát.

Addig is, ne kívánja senki tőlem, hogy a szeretetben hidegebb legyek az iránt, ki a mai, még fogyatékos felfogás rendje szerint, más formában imádja Istenét mint én! Csak ennyit akartam mondani.

A megható jelenetet számos üdvözlés követte. Zöld Sándor az Erdővédéki, Borbély József a torda-aranyos megyei, Máthé József a maros-tordamegyei, Lázár József az udvarhelymegyei tanítótestület nevében, Földes Géza az Otthon és a Nemzeti Iskola nevében köszöntötték Benedek Eleket, ki meghatottan szívből a szívhez szólva mondott meleg köszönetet.

„Miért is ünnepeltek ti engem — szölt az ünnepelet — kinek sem hatalmam, sem fényes állásom, sem más javaim nincsenek, mint a toll és csak a toll? Nem volt nekem semmim, a mit nektek adhattam, mint egyedül csak a szívem. S midőn látom, hogy oly igaz szeretettel veszték engem körül, kimondhatatlan boldogság ez nekem, nem magamért hanem az én drága öreg szülőimért, kinek értem tett sok fáradozását látom mai napon megjutalmazva. Köszönöm ezt nektek, s ha idáig is a tiétek voltam, igérem, hogy ezután még inkább az leszek.”

Nem is próbálom leírni, hogy milyen mély benyomást keltettek a Benedek szavai. Azt látni kellett volna!

A szózat hangzott fel ezután s Zöld Sándor elnök a megjelenteknek kifejezett köszönettel bezárta a díszülést, hogy kezdetét vegye a bankett. Mintegy 100-an ültek asztalhoz. Felsőges hangulat: a szeretet alkotása, uralkodott itt is, mint mindenütt, hol Benedek Elek van.

Az első tószóban Wassits minisztert éltették lelkesen; a másodikat Benedek Elekért ürtették. A harmadikat Benedek Elek mondotta. Minden szívet magához bilineselt vele. Gaál Mózes, a jeles ifjusági író a Benedek Elek édes anyját köszöntötte; a többit Zöld Sándor, Bedő József, Tarcsafalvi Albert, Jozsa Dániel, Lázár József, Földes Géza, Révai Pál, Máthé József, Lőrincz Gyula, Kis György esperes, Borbély József, Kövér András mondották ünnepelve Benedek Eleket és családját s az ünneplő nagybaczoni tanítótestület; a vendégeket stb. stb.

Majd fölolvasták az Ugron János, Tuzson János ezredes, Heltai Ferencz, Deák Lajos, Józsa Mihály, Dr. Sebestyén József sürgőnyeit, Csánki Gyula kir. tanfelügyelő, a háromszék megyei, a brassó megyei tanítótestületek üdvözlő leveleit s Dr. Wassits Gyula miniszterhez üdvözlő táviratot intéztek.

Este fényes sikerű tánc estély volt a községi háznál. Borbáth Vilmos kitűnő szavalásával Reecht Sándor, fővárosi hegedűművész kiváló technikájú, művészi játékával, Reményik Kálmán páratlan élvezetet nyújtó tilinkó játékával egészen elragadták a közönséget, mely hosszas és lelkes tapsokkal nem győzött eléggé adózni. Az estély anyagilag is szépen sikerült. Iskolai célra 200 koronával többet fordíthatnak a jövődelemb l.

Ez volt, így volt a Benedek Elek ünneplése. Gazdag volt mindenek felett a szeretet megnyilatkozásaiban. Ezért lelkéből sajnálhatja, a ki ott nem volt.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király Lázár Kálmán, székelyudvarhelyi kir. aljárásbíróat az ottani ügyészséghez kinevezte kir. alügyészséző.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Veress Árpád, csikseredai kir. járásbíróasági aljegyzőt az ottani kir. törvényszékhez helyezte át s helyébe kinevezte Smál Gyula, beregszászi kir. t.-széki joggyakornokot.

— **Postatáviradi kinevezések.** A kereskedelmi miniszter kézdívasárhelyi István József posta-távirada segédtisztjelöltet Nagy-Szebonban és gelencei Kanyó Gyulát Kolozsvárott, kinevezte a XI. fiz. osztály 3-ik fokozatába posta-távirada segédtisztekké.

— **Eljegyzés.** Ambrus Péter kézdívasárhelyi kir. járásbíróasági írnok eljegyezte Niká Borbálat, Gyárfás Károly kereskedő sógorasszonyát Kézdívasárhelyen.

— **A miniszterelnök Rátóton,** Széll Kálmán Rátótra utazott nyári tartózkodására. A miniszterelnök bájos falusi tuskulumba elvonulva, csak üdülni megy, de pihenni nem. Mind a miniszterelnökség, mind a belügyminiszterium ügyeit személyesen vezet ezental is. E czélra két titkárt visz magával, azonkívül minden öt-hat napban Budapestre jön, hogy a személyes jelenlétével kiváló ügyekben intézkedjék. S ez az idén, a mióta Széll

Kálmán a miniszterelnök, már a harmadik nyáron történik úgy, hogy a mikor szinte mindenki megtalálja ebben az országban annak a lehetőségét, hogy néhány heti, vagy éppen havi pihenőt, szabadságot élvez, — akkor az állam legelső tisztviselője, a ki a két legfontosabb tüzca összes súlyos terhét viseli, pihenőt egyáltalán nem ismer.

— **Gf. Majláth püspök Csiksomlyón.** Gf. Majláth K. Gusztáv püspök f. hó 8-án Csiksomlyóra érkezett, hogy személyesen vezesse a tanárok tanítók és papok lelki szentgyakorlatait, a melyek közül a tanférfiaké f. hó 9-én reggel vette kezdetét. A papok szentgyakorlatait is ő fogja vezetni, ez július 16-án veszi kezdetét. Kézdívasárhelyről Hassák Vidor főgymn. igazgató vesz részt a szentgyakorlatokon.

— **Közgyűlés.** A kézdi ev. ref. egyházmegyei „Értekezlet” jul. 10-én tartotta meg Kézdívasárhelyen, mintegy 250—260 hívő részvételével első közgyűlését. Az elnöki tisztet Bodor Géza, esperes teljesítette kiváló tapintattal, a jegyzőkönyvet Czirmay Zoltán vezette. A közgyűlés első pontja az alapszabálytervezet tárgyalása volt. Inoze István mérnök, Nagy Károly igazgató, ifj. Kovács János földbirtokos és Volloncs Miklós lelkész hozzászólásai után csekély módosítással elfogadta a közgyűlés az alapszabálytervezetet s megerősítésre az áll. ig. tanácsához felterjeszteni határozta. A közgyűlés tagjai ekkor templomba vonultak. Itt Bodor Géza esperes imádkozott és Volloncs Miklós maksai ifju lelkész mondott szép beszédet, melynek végeztével a közgyűlés folytatott az áll. el. iskola tornacsarnokában. Bodor Géza elnöknek az egyesület elzajait fejtegető, tartalmas beszéde után Megyasza Mihály theologus szavalt a Váradi Antalnak „Judas” című költeményét, lelkes tapsokra ragadva vele a közönséget. Utána Szabó Jenő tartott egy rövid, de mindenkit lebilencselő gyönyörű felolvasást, melyet lapunk mai számában közlünk. A közönség a szép felolvasást közben is sokszor zajosan megtapsolta, s a végén hatalmasan megéljenzte íróját, ami közönségünk kedvence költő papját. Majd Czirmay Zoltán s. lelkész szavalt. Tompa Mihálynak „Krisztus és a nép” című vallásos tárgyú, örök igazságokat tartalmazó költeményét adta elő páratlan hatással. Igazi élvezet volt, hallgatni a magas nivón álló, művészies szavalást. Közben-közben a polgári leányiskolai ref. növendékek énekkara Nagy Gerő, s a kézdi egyházmegyei ref. kántortanítók dalköre Bajka Mihály vezetésével gyönyörű egyházi énekeket adtak elő, szabatosan szépen, lélekemelően, zajos tapsokra ragadva a nagyszámu közönséget. Közgyűlés után a Jánosó Dónesó kitűnő konyhájáról ismeretes vendéglőjében közebed volt, melyen mintegy 90—100-an vettek részt. Tartalmas ötletes pohárköszöntők természetesen itt sem hiányoztak.

— **Főpásztori elismerés.** Gf. Majláth Gusztáv Károly püspök Csomortáni Gaudencz kézdívasárhely, kantai főgymn. tanárnak 25 éves tanári jubileuma alkalmából a következő szép elismerő oklevelet küldötte: Elismerés. 2641—1901 sz. Tisztelendő P. Csomortáni Gaudencz gymnásiumi tanárnak Kézdívasárhely-Kbnta. Értésemre esvén, hogy Fő Atyaságod a tanári pályán való működésének huszönnötödik évét mult hóban betöltötte, szívesen használok fel az alkalmat arra, hogy az évek e hosszú során sikeresen kifejtett buzgó és lankadatlan munkásságáért főpásztori teljes elismerésemet e sorokban kifejezzem. Szeretettel adott áldásomat küldve maradok Tisztelendőségének Csik-Somlyó, 1901. július 11-én jóakaró főpásztor a Gusztáv Károly.

— **A magyar minoriták Aradon** f. július hó 21-ik napján fogják szokott gyűlésüket az u. n. kis káptalan, Dr. Csák Cyrják rendfőnök vezetésével megtartani a kézdívasárhelyi-kantai red házat Csomortáni Gaudencz áldozópap, és örökös kormány tanácsos, fogja képviselni. A kis káptalan fogja a hátralevő két évi időre a hazában levő összes rendházak főnökeit, lelkészeit megválasztani.

— **Papválasztás.** Csik-Szent-Miklóson jul. 8-án történt meg a papválasztás Murányi Kálmán főesperes vezetése alatt. A szavazás eredménye folytán a hármas jelölésbe a következők jutottak be: Dr. Fejér Gerő gyulafehérvári főgymn. tanár 198, Balogh Ignác, szárazpataki plébános 165, és Balázs Ferencz altörzsjai plébános 162 szavazattal. A csik-szent-miklósi-borzsovai papi állást évi 2800 korona javadalommal most rendszeresítették, külön választván Csikszépviztől.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.
Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Hirdetések.

Sz. 1031—1901. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a zabolai ev. ref. egyház végrehajtható Kovács Sámuel Dénes-é hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 260 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, az árverést a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró) területén levő, Zabola község határán fekvő, a zabolai 2248. sz. tjkvben 1479. 1480/2 hrsz. ingatlanra 828 K. az 1679. sz. tjkvben 2707. hrsz. egész ingatlanra 8 K. a 7580. hrsz. egész ingatlanra 40 K. a 728 sz. tjkvben foglalt 7264, 7265, 7266, 7267, 7268, 7269, 7270, 7271. hrsz. ingatlanból Kovács Sámuel Dénes-é végrehajtást szenvedő járandóságára 73 K. 67 fill. összesen 949 K. 67 fill. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és

hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi július hó 24-ik napjának d. e. 9 órakor Zabola község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letérni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságától.

Kovácsnán, 1901. évi márczius hó 28. napján.

(96. 1—1.)

Száv: s. k.
kir. albiró.

490—1901. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1901. évi V. 249. számú végzése következtében Dr. Vargha Béla ügyvéd által képviselt Kovács János gabona kereskedő javára feltorjai Ada József s társai ellen 75 korona s jár. erejéig 1901. évi május 4-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 886 koronára becsült kövező ingóságok u. m.: Pinzgaui tehének tén, borju, üléses lószekér, eke, taligával, 16 öl tűzifa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1901. évi V. 249. számú végzése folytán 75 korona

tőkekövetelés, ennek február hó 28-ik napjától járó 6%-os kamatai, $\frac{1}{100}$ váltó díj, és eddig 62 korona 23 fill. érben bíróilag már megállapított költségek erejéig Feltorja község. leendő eszközésére 1901. évi július hó 17-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, a jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdivásárhelyt, 1901. évi július hó 5-ik napján.

(97. 1—1.) Kakutsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

Magyar szab. találmány.

„IDEÁL“

A jelenkor legegészszerűbb

és legelegánsabb

Gzipője.

(10-0 69.)

Kapható: Fejér Lukács fiainál Kézdí-Vásárhelyt.

Fürdő sorrend.

Érvényes július hó 1-től szeptember hó 15-ig.

Gőzfürdő:

Nőknek: kedden d. e. 6-tól 12-ig	1 korona
Uraknak: kedden d. u. 2-től 7-ig	1 „
és vasárnap d. e. 6-tól 12-ig	1 „
Uraknak: esütörtök d. e. 6-tól 12-ig	1 „
Nőknek: „ d. u. 2-től 7-ig	1 „
Tükörfürdő gőzfürdő napokon	60 fillér.

Langyos tükörfürdő zuhanyokkal.

(Mindennap teljesen friss vízzel.)

Nőknek: szerda, péntek d. e. 6-tól 12-ig és hétfő, szombat d. u. 2-től 7-ig	30 fillér ruhával együtt.
Uraknak: hétfő, szombat d. e. 6-tól 12-ig és szerda, péntek d. u. 2-től 7-ig	30 fillér ruhával együtt.
Gyermekjegy	20 fillér ruhával együtt.
Kádfürdők a fürdőnapokon d. e. 7-től 12-ig és d. u. 2-től 7-ig	1 korona.
Porzellánkádfürdő ruhával együtt	60 fillér.
Kőkád	60 fillér.

(95. 3—3.)

A t. butorvevők

vesces figyelmébe van szerencsém ajánlani Kézdí-Vásárhelyt az ev. ref. templommal átellenben nagy vásártékban felhalmozott

butor raktáramat,

a hol állandóan raktáron vannak: szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezések, ruha és étsszekrények, szalon- és ebédlő asztalok, ágyak, mosdó és éjjeli szekrények; továbbá: magas, félmagas, háttas és hosszú dírányok, garnitúrák, matracok, fali és toaletti tükörök, nád, és préselt ületű hajlítók székek, ablak carnisok, stb., melyeket mind honi gyárakból szerezném be, azon helyzetben vagyok, hogy azok a legolcsó árak mellett a legrövidebb idő alatt árusíthatom el.

Kitűnő tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Hirdetések

olcsó áron felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.